

Bygdarmyndin broytist

At bygdarmyndin er broytt ómetálaga nógv í mínum uppvøkstri kunnu hesar reglur kanska siga nakað um.

Sunnudagin 9. febr. 97 varð tann seinasti av tí eldra ættarliðnum á Flötum á Ströndum, Bartal Danielsen, borin til hvíldar úr Sjóvar kirkju á Ströndum.

Tað, sum fær meg í hesum sambandi at festa nøkur orð á blað um teir menn, sum búðu um hesar leiðir og høvdu bát og neyst í Langanesi líka heim til Petur í Selvindi sála. Mínir foreðrar høvdu bát og neyst í Langanesi, við síðuna av flötumonnunum. Skuldi bátur flötast, ja, so mátti farast runt at biðja menn koma at draga, og tað fall okkum smádringjum í lut at fara runt at savna manning til at flota bát. Skuldi eg farið runt í hesum umráðnum í dag mitt í viku, hevði tað neyvan fingist nóg mikið av manning.

Tað hús, sum stóð fyrst fyri, var hjá Karl Olsen, Spinnarin, sum vit vanligu róptu hann, og síðan niðan á Flötir, og var ikki nokk manning at fáa har, varð farið heim eftir undir vegnum. Hvussu mangan eg varð sendur hesi orindi veit eg ikki, men tað, sum eg minnst til, er hvussu ómetálaga makaleysir hesir menn vóru. Tað bleiv alt slept úr hondum áðrenn hálvtalað var orð. At hetta ivaleyst var eitt hæddarpunkt í gerandisdegnum minnst eg nógv til. Lunnarnir, teir skuldu liggja upp á ein bestemt mæta og so varð sett á. At tað so ikki var fritt fyri glósr, gjørdi eisini lötuna minniliga. At tað fall lætt hjá monnum at gera hvørjum øðrum hesa tænastu ivist eg onga löt, tí tað báturin fleyt, ja, so var fundur á brúnni, og menn tosaðu saman um mangt og hvat, sum kom gerandisdegnum við.

At okkara lívskeið er stutt, má eg ásanna, tá tað gongur upp fyri mær, at allir hesir menn hvíla undir flagi, og teir lunnar, sum hesir menn drógu síni lívsvirði eftir, eru farin við teimum í grøvina.

At bygdarmyndin er blivin so ómetálaga nógv fátækari, taki eg meg ikki aftur í at siga, tá eg hugsi um, hvønn týðning ein samvera á brúnni hevði. Menn høvdu tíð at skifta orð saman. Vit hava fingið tað í mangar mátar so nógv leitari, nú er tað ein kranabilur, sum lyftir bátn úr ella í bátahylin, og tann, sum er best útgjörður, trýstir á eina kontakt og klárar alt sjálvur, og bátarnir eru stórr og væl útgjörður og kosta nógvir ferðir meira.

Tað ættarlið, sum í dag veksur upp framman fyri telduni og sjónvarps-skiggið, veit neyvan hvat tað er at draga ein bát við handakraft, men vit-anin og kunnskapurin eru nokk nógvar ferðir stórr, og skal ein hava eina fram-tíð, má helst fylgjast við á hesum økinum. Men tí praktiska arbeiðnum átti okkara unga fólk at tikið meiri lut í. Koma føroyingar at eiga nakrar flekjarar, sum vit hava verið so kendir fyri? Og nógv annað handaligt arbeiði, sum hevur eyðkent okkum sum tjóð? Men eitt er óbroytt, eisini fyri tað ættarliðið, sum veksur upp í dag, og tað er, at alt hold er sum gras og øll tess dyrd sum blóman á markini, grasið fólnar, og blóman fellur av. Hetta eru korini, sum ættarliðið eftir ættarliði kemur at sanna. Spurningurin er tí til hvønn einstakan, hvørjar lunnar ynskir tú at draga tíni lívsvirði eftir? Flýtur báturin, ella er hann í ferð við at skradna av berari vitan og vælfærdartrupulleikum, sum er prísurin fyri tað modernað samfelagið? At menniskjan framvegis má geva keisaranum tað, sum tilkemur honum, og Gudi tað, sum tilkemur honum, kann sjálvt teldueldin ikki gera nakað við, og enn minni gekkurin, sum fer at fongsla allar føroyingar hvørt friggjakvöld framman fyri sjónvarps-skiggið.

Malmberg D. Olsen, Strendur

Jona hjá Heina í Kjót

Mánadagin 24. februar andaðist Jona Jacobsen í Havn 80 ára gomul.

Jona var gift við Heina í Kjót, sum doyði fyri fáum árum síðan. Hon var dóttir Rosu og Sofus Dahl-Christiansen, havnarmeistera í Havn

og vaks upp í barnaheiminum á Aarvegnum.

Jona og Heini settu búgv á Hoyvíksvegnum, har tey høvdu hugnaliga heim teirra.

Í hjúnarlagnum vóru fyra børn. Eina dóttur mistu tey sum smágentu. Í 1990 doyði sonurin, Finn, sum var bú-sitandi í Keypmannahavn. Turið býr í Keypmannahavn og Ingrid í Havn.

Jona og Heini høvdu í mong ár handilin KJÖT á Aarvegnum. Í 1964, tá Hafnia víðkaði, fluttu tey í Tórsgøtu, har tey handlaðu nøkur ár. Aftaná høvdu tey pylsuvogn og síðan var Jona á Frimerkjadeildini til hon gavst sum pensjónistur.

Jona var frýntlig og fyrirkomandi av lyndi. Hon dugdi væl at siga frá gomlu

Havnini. Tá Jona varð 80 ár og bróðir Teirje samstundis fylti 70, høvdu tey í felag stóra føðingardagsveitslu í desember seinasta.

Henda dag var Jona sera fegin um og talaði nógv um. Har var nógv fólk samankomið, og fróir hennara var stór, tá børn, barnabørn og langommubørn møttu væl upp, bæði tey, sum vóru heima- og tey, sum búleikast úttan fyri landdóttarnar.

At tað skuldi vera seinasta stevna teirra millum hevur lagnan nú váttat.

Við Jonu er ein kend mynd horvin úr Havnargøtum.

I.

Handilin KJÖT hjá Jonu og Heina á Aarvegnum. Henda myndin er tikin 8. mai 1945. Fyrsta farmaskipið varð komið úr Danmark við vörum eftir 2. heimsbardaga, og havnarfólk standa í »kø« fyrri at fáa vörur.

Lars A. Kruse óegn- aður sum skúlaskip

Nú varð einki mark fyri, hvussu nógvur peningur kann brúkast til vaktarskip, bara peningurin ikki verður brúktur uppá Nólsoyar Páll

Nú frættist, at landsstýrismaðurin í fiskivinnumálum hevur avgjørt, at einki skal gerast við Nólsoyar Páll afturat. Tað vil siga, at tær tólv milliónir, sum eru brúktar, eru farnar til einkis. Løgd í eini tíð, har peningur sigst tróta í landinum.

Landsstýrismaðurin vil nú fyrst keypa eitt skip frá Söfartsstyrelsen og síðan byggja eitt nýtt skip fyri umleið 80 mill. Tað vil siga, at landsstýrið, sum fyri knøppum ári síðan ikki kundi brúka 80 mill. til nýtt vaktarskip, men til neyð kundi brúka umleið 10 mill. til eitt brúkt, nú bráðliga hevur meira enn hundrað mill. til at byggja nýtt skip fyri og keypa tvey gomul. Er hetta ikki ábyrgdarloysi? Er hetta ikki eisini at misbrúka skattaborgarans pening?

Landsstýrismaðurin í

fiskivinnumálum vil keypa Lars A. Kruse, sum Söfartsstyrelsen eigur. Skipið hev-

ur verið brúkt sum venjingarskip fyri fiskiskiparar. Skipið skal sambært lands-

stýrismanninum brúkast sum skúlaskip og vaktarskip. Hevur landsstýrismaðurin í fiskivinnumálum ikki enn lært, hvat hansara máls-øki er? Tað er Eilíf Samuelsen, sum er landsstýrismaður í skúlumálum.

Tá ið Lars A. Kruse verður seldur, er tað tí at venjingarskip ikki verða brúkt longur, nú verða slíkar venjingar framdar í simulatorum. Hetta átti eisini at verið gjørt í Føroyum.

Annars var Lars A. Kruse eisini boðin Vaktar- og Bjargingartænasutni til söl, til vaktarskip, men hetta bleiv als ikki viðgjørt, tí skipið er als ikki eignað til slíkt endamál. Skipið er als ikki eignað til sigling her á okkara leiðum. Hetta skip hevur verið boðið til sølu leingi, men illa gongur at fáa áhugaðan keypara. Men kanska rættir landsstýris-

maðurin í fiskivinnumálum nú Söfartsstyrelsen eina hjálpanði hond. Men hetta kann ikki vera fyrri tað arbeiði, sum teir gjørdur í samband við keypið av Nólsoyar Páll.

Men tað er soleiðis háttat, at Söfartsstyrelsen hevur ongur trupulleikar av at selja eitt skip til Føroyar tá ið talan er um skip undir donskum flaggi. Tá ið talan er um at skifta Dannebrog út við Merkið, setur Söfartsstyrelsen ongi krøv. Annarleiðis um talan var um eitt skip undir øðrum fremmandum flaggi. So hevði Söfartsstyrelsen helst kravt alt skift innanúr skipinum. Men tað tilfar, sum er eldskvamt á skipið undir fronskum flaggi, er ikki eldskvamt, um skipið er undir donskum flaggi. Sama er galdandi við allari útgerðini umboð.

Hvat landsstýrismaðurin í fiskivinnumálum ætlar sær at brúka Lars A. Kruse til her í Norduratlantshavinum, man vera ein gáta fyri flestu føroyingar. Hetta skip er helst væl hildið og í góðum standi, men talan er um eitt lítið skip, ein umbygdur trolari frá 1976, og siglir í mesta lagi 10 mil. Tann stori yvirbygningurin man vera prógv um, at skipið rullar

illa. Dekspláss er einki, hvar skal arbeiðsbáturin standa? Hvussu við sleipispælinum, sum var so týðningarmikið at fáa umboð á Nólsoyar Páll, er tað ikki neyðugt nú? Ella kann skipið sleipa við teimum 800 hestakreftum tað hevur?

Eitt av tí, sum landsstýrismaðurin legði týðning í, var at Lars A. Kruse hevði pláss fyri 20 næmingum. Hvussu við manningini? Er pláss fyri teimum 11 monnum, sum vaktarskipini eru mannað við, samstundis? Er tað tað, verða 31 mans við skipinum. Trøngt verður tað umboð á hesum skipi, sum er á stóð við stálfinuskipini.

Eg skal heita á landsstýrismannin í fiskivinnumálum, at hugsa seg um, og finna málið aftur. Slepp hesum politiska ping pong spæli um vaktarskipið. Finn aftur til tað, málið snýr seg um.

J. K. Høgenesen